ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๔/ว ๗๕๓๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๐๙๐๒/๑๙๘๑ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบรายงานการดำเนินโครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรม จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้รับแจ้งจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะเรื่องร้องเรียน กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่กำกับดูแลการใช้งบประมาณท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมให้เกิดประโยชน์ ทำให้เสียโอกาสในการใช้งบประมาณเพื่อสาธารณประโยชน์อื่นที่จำเป็น และให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการตามคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑. กำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมพร้อมอุปกรณ์ระบบไฟฟ้าต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและตรวจสอบได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรแยกการติดตั้งเสาไฟฟ้ากับรูปทรงประติมากรรมออกจากกัน โดยการติดตั้งเสาไฟฟ้าต้องมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นหลัก ส่วนการสนับสนุนเอกลักษณ์ของท้องถิ่นด้วยรูปทรงประติมากรรมเพื่อเพิ่มความสวยงามของพื้นที่และสนับสนุนการท่องเที่ยวควรก่อสร้างในพื้นที่ชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวสำคัญตามความเหมาะสมในบางจุดเท่านั้น

๒. ให้จังหวัดดำเนินการลงพื้นที่ตรวจสอบความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมรวมถึงโครงการก่อสร้างอื่น ๆ ภายหลังที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอแผนเพื่อพิจารณาด้วย

๓. แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สำรวจรายละเอียดข้อมูล งบประมาณ และสถานที่ตั้งของโครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมที่ดำเนินการก่อสร้างที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน และบันทึกข้อมูลตามแบบรายงานที่กำหนด โดยให้จังหวัดรวบรวมข้อมูลดังกล่าวและรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบภายในวันพฤหัสบดีที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ พร้อมทั้งรายงานข้อมูลดังกล่าวในรูปแบบไฟล์ Excel ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dla-sps@hotmail.com อีกทางหนึ่งด้วย
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๑๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๖๙๓๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นายชูศักดิ์ อาญาเมือง โทรศัพท์ ๐๘๐ – ๕๘๗ - ๓๔๗๓

แบบรายงานการดำเนินโครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประดิมากรรม

จังหวัด.....

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	อปท.	ชื่อ/รายละเอียดโครงการ	งบประมาณ	ปีงบประมาณที่ดำเนินการ พ.ศ.	ข้อมูลเสาไฟฟ้าประดิมากรรม				บริเวณที่ติดตั้ง	แหล่งงบประมาณ (ระบุจำนวนงบประมาณรวมเฉพาะเสาไฟฟ้าประดิมากรรมทั้งโครงการ)				หมายเหตุ
							รูปทรงประดิมากรรม	จำนวนเสาไฟ	จำนวนหลอดไฟ	ราคาต่อต้น	ระบุชื่อสถานที่ที่ติดตั้ง เสาไฟฟ้าประดิมากรรม	ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ	เงินอุดหนุนเฉพาะกิจจาก สถ.	งบประมาณจาหน่วยงาน อื่น ๆ ระบุ.....		
							เช่น กินรี ปลาฉลาม เครื่องบิน เป็นต้น	(ต้น)	(หลอด)	(บาท)		(บาท)	(บาท)	(บาท)	ระบุชื่อหน่วยงานที่สนับสนุนงบประมาณ	
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																

ไฟล์ Excel แบบรายงานฯ

ผู้รายงานข้อมูล

(.....)

ท้องถิ่นจังหวัด.....

สห.ทท.

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ 13 ก.ค. 2566
เลขรับ 31847
เวลา 11.26น.

ด่วนที่สุด

ที่ ผผ ๐๙๐๒/ ๑๕๘๑

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 41350
วันที่ 13 ก.ค. 2566
เวลา

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ด่วนที่สุด ที่ ผผ ๐๙๐๒/๑๕๒๗ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๑๗๑๘ / ๒๕๖๖ ลงวันที่ **๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖** รวม ๑๐ แผ่น

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเปลี่ยนแปลงวันประชุมพิจารณากำหนดแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นวันศุกร์ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอเรียนว่า ผู้ตรวจการแผ่นดิน (รองศาสตราจารย์อิสสรีย์ หรรษาจรูญโรจน์) ได้มีคำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะเรื่องร้องเรียนดังกล่าวต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ และกรุณาแจ้งให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้ หากมีข้อขัดข้องประการใดกรุณาแจ้งให้ทราบก่อนครบกำหนด ด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจโท

(กีรป กฤตธีรานนท์)

เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
เลขรับ 3976
วันที่ ๑ ๓ ก.ค. ๒๕๖๖
เวลา

กลุ่มงานการจัดสรรเงินอุดหนุน
และพัฒนาระบบงบประมาณ
เลขรับ 666
วันที่ ๑ ๓ ก.ค. ๒๕๖๖

สำนักสอบสวน ๑
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๓๘๖
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๖๖
www.ombudsman.go.th

ฝ่ายพัฒนาระบบงบประมาณ
และพัสดุท้องถิ่น
เลขรับ 5399
ลงวันที่ ๑ ๓ ก.ค. ๒๕๖๖
เวลา

คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักสอบสวน ๑

เรื่องร้องเรียนเลขดำที่..๑๔๙๕/๒๕๖๔...
เรื่องร้องเรียนเลขแดงที่ ๑๗๑๘ / ๒๕๖๖

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

๑. ประเด็นที่มีการพิจารณา

กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่กำกับดูแลการใช้งบประมาณท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมให้เกิดประโยชน์ ทำให้เสียโอกาสในการใช้งบประมาณเพื่อการสาธารณประโยชน์อื่นที่จำเป็น

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ หน่วยงานที่ถูกร้องเรียน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ กระทรวงมหาดไทย

๒.๒.๒ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๒.๒.๓ กรมบัญชีกลาง

๒.๒.๔ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๓. ข้อเท็จจริง

๓.๑ ด้วยความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเคยมีหนังสือแจ้งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการและกำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศให้ดำเนินโครงการติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุ้มค่า ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีข้อเสนอแนะให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมพิจารณาเลือกรูปแบบให้เหมาะสมกับสภาพภูมิทัศน์คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นหลัก และตามมาตรฐานไฟฟ้าสาธารณะของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งเวียนหลักการดำเนินการติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมถึงจังหวัดทุกจังหวัดให้กำชับองค์กร

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/ปกครองส่วนท้องถิ่น...

ปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรม อย่างไรก็ตามในช่วงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ พบกรณีการใช้จ่ายงบประมาณในการติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ ที่ติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมรูปกินรีที่มีราคาสูงในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม และจากการตรวจสอบพบว่ามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินโครงการจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมในลักษณะดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งการดำเนินโครงการมีลักษณะใช้งบประมาณที่สูงเกินความจำเป็น และมิได้คำนึงถึงความเหมาะสม ความคุ้มค่า อันอาจเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินโดยได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือขอหารือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ได้จัดประชุม เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งข้อเท็จจริงจากการหารือและความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๓ กระทรวงมหาดไทยและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตอบข้อหารือประกอบเอกสารหลักฐาน และให้ความเห็นต่อที่ประชุม สรุปได้ดังนี้

๓.๓.๑ กระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเคยมีหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๔/ว ๒๗๔๔ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง โครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมพร้อมอุปกรณ์ระบบไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๔/ว ๑๓๔๗ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ เรื่อง ซักซ้อมการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ/การก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมพร้อมอุปกรณ์ระบบไฟฟ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสรุปได้ว่า ในการติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมพร้อมอุปกรณ์ระบบไฟฟ้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการสำรวจตรวจสอบความต้องการของประชาชน และนำบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการพิจารณาเลือกรูปแบบของเสาไฟฟ้าแสงสว่างที่จะนำมาติดตั้งบนถนนให้เหมาะสมกับสภาพภูมิทัศน์ของท้องถิ่น คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การติดตั้งให้เป็นไปตามมาตรฐานไฟฟ้าสาธารณะของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการตรวจสอบ สภาพการใช้งาน และการรับแจ้งกรณีไฟฟ้าเสีย/ขัดข้อง แต่ยังคงพบปัญหาการดำเนินการโครงการดังกล่าว เช่น ติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมไม่เป็นไปตามมาตรฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีระยะติดตั้งถี่เกินไป ส่งผลให้งบประมาณจัดซื้อสูง จุดติดตั้งไม่เหมาะสม เป็นการดำเนินการที่ไม่คุ้มค่า ซึ่งตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๗ บัญญัติว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เพื่อการนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริง หรือสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ซึ่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๗๑ บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาล และตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/ตลอดจน...

ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙๐ บัญญัติว่าให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ดังนั้น จึงเห็นควรให้ผู้กำกับดูแลตามกฎหมายดังกล่าว กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญในการบรรจุโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยต้องมีการประมาณราคาที่ถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ และสอดคล้องตามเป้าหมายของโครงการพัฒนา ถูกต้องตามหลักวิชาการทางช่าง รวมทั้งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และติดตั้งให้เป็นไปตามมาตรฐานไฟฟ้าสาธารณะ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๓.๓.๒ กระทรวงมหาดไทยและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้หารือในเรื่องการกำกับการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพโดยแยกได้เป็น ๒ ส่วน คือ เรื่องเสาไฟฟ้ากับเรื่องประติมากรรม โดยเสาไฟฟ้าเป็นเรื่องทางวิทยาศาสตร์สามารถกำหนดเรื่องของราคากลางได้ ที่ต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน คือเรื่องความคุ้มค่า เช่น ความสูงของเสาไฟ ความสว่าง และระยะห่าง เป็นเรื่องที่ต้องมีมาตรฐานชัดเจน ส่วนเรื่องประติมากรรมเป็นเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหามาโดยตลอดว่ามีราคาแพงและอาจไม่คุ้มค่า โดยประเด็นนี้อาจกำหนดเป็นช่วงของราคาวัสดุที่ใช้ เช่น หากเป็นปูนปั้นหรือวัสดุอื่นควรมีราคาเท่าใด และส่วนประเด็นที่สำคัญคือเรื่องพื้นที่ ที่ไม่มีความเหมาะสมซึ่งอาจจะต้องพิจารณากำหนดพื้นส่วนดังกล่าวไว้ให้ใช้เฉพาะเสาไฟฟ้าธรรมดาที่ให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ และแนวทางเมื่อได้กำหนดแล้ว ต้องอาศัยผู้กำกับดูแลตามกฎหมายที่ต้องกำกับดูแล ส่วนขั้นตอนการกำกับดูแลนั้น จะเริ่มตั้งแต่การทำประชาคม ทำแผนเข้าสภาตำบล เมื่อสภาตำบลให้ความเห็นชอบผู้บริหารท้องถิ่นจะประกาศใช้แผนโครงการนั้น โดยกฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องเลือกทำโครงการที่บรรจุไว้ในแผนของปีนั้น ๆ การกำกับดูแลตรวจสอบจึงอยู่ในช่วงหลังจากสภาตำบลเห็นชอบกับแผนโครงการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเสนอแผนต่อนายอำเภอหรือหากเป็นเทศบาล เทศบาลนคร หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในขั้นตอนนี้หน่วยงานผู้กำกับดูแลจึงจะสามารถตรวจสอบแผนโครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขึ้นมาได้ หรือหากมีการร้องเรียนต่ออำเภอ นายอำเภอมีอำนาจสั่งระงับการกระทำดังกล่าวของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ถ้าหากการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง โดยเหตุที่สามารถสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งได้มีอยู่ ๔ เหตุ ดังนี้ ๑) จงใจละทิ้งการปฏิบัติหน้าที่ ๒) ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ๓) ปฏิบัติโดยมิชอบต่อหน้าที่ หรือ ๔) ฝ่าฝืนคำสั่งของนายอำเภอ

๓.๔ กรมบัญชีกลางตอบข้อหารือประกอบเอกสารหลักฐาน และให้ความเห็นต่อที่ประชุมสรุปได้ดังนี้

๓.๔.๑ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุโดยใช้เงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจของรัฐ และป้องกันปัญหาการทุจริต ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแนวทาง ของพระราชบัญญัตินี้ และกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความใน

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/พระราชบัญญัติ...

พระราชบัญญัตินี้" ประกอบกับมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐและต้องสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้ (๑) คุ้มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน (๒) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกราย โดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน (๓) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ (๔) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ" ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๘ กล่าวคือ (๑) คุ้มค่า (๒) โปร่งใส (๓) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ (๔) ตรวจสอบได้ ซึ่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดแนวทางในการจัดซื้อจัดจ้างไว้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติแล้ว

๓.๔.๒ กรมบัญชีกลางมีความเห็นต่อการจัดทำฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของเสาไฟฟ้าประติมากรรมว่า การกำหนดราคากลางได้มีบทนิยามคำว่า ราคากลาง บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔ (๒) ว่าเป็นราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ โดยเจตนารมณ์ในเรื่องราคาอ้างอิงที่ให้กรมบัญชีกลางจัดทำ คือ การนำข้อมูลในระบบที่หน่วยงานของรัฐเคยมีการจัดซื้อจัดจ้างมาเป็นข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลในอดีต หากมีการนำข้อมูลราคาดังกล่าวมาอ้างอิงอาจไม่สะท้อนราคาในปัจจุบัน กรมบัญชีกลางจึงไม่ได้จัดทำราคาอ้างอิงตามมาตรา ๔ (๒) ทำให้การจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟฟ้าใช้ราคากลางตามมาตรา ๔ (๔) คือ ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีความต้องการคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันเพราะฉะนั้นการรวบรวมข้อมูลจึงต้องดูรายละเอียดว่ามีส่วนไหนที่ตรงกันเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลในการใช้ และในความหมายของราคากลางนอกจากนั้น ยังต้องพิจารณาถึงมาตรา ๖๓ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลางและ การคำนวณราคากลางในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยการเปิดเผยราคากลาง กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือเวียนที่กำหนดว่า เมื่อวงเงินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ต้องมีการเปิดเผยราคากลางในเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงาน ในประเด็นเรื่องการเปิดเผยราคากลาง กรมบัญชีกลางมีการเปิดเผยในระบบการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ในอนาคตกรมบัญชีกลางอาจมีการจัดหมวดหมู่ ประเภท ของสินค้าและพัสดุให้ง่ายต่อการค้นหา เช่น อาจกำหนดรหัสสินค้าเป็นรหัสเดียวเพื่อให้หน่วยงาน หน่วยตรวจสอบ หรือประชาชนสามารถเข้าไปตรวจสอบได้สะดวกมากขึ้น

๓.๔.๓ กรมบัญชีกลางมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายที่บังคับใช้เป็นการทั่วไป การออกหลักเกณฑ์ปฏิบัติเป็นการเฉพาะ

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/เพื่อให้หน่วยงาน...

เพื่อให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะต้องปฏิบัติไม่อาจดำเนินการได้ แต่ในประเด็นการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมรวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างโครงการอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมบัญชีกลางมีมาตรการที่จะเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยมาตราป้องปรามจะเป็นขั้นตอนชั้นการพิจารณางบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วงการจัดประชาคมที่มีตัวแทนของประชาชนร่วมพิจารณา โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องแจ้งวงเงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการนั้น ให้ประชาชนได้ทราบว่าวงเงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างมีจำนวนเท่าใด เพื่อให้ประชาชนสามารถพิจารณาความคุ้มค่าที่จะได้รับจากการจัดซื้อจัดจ้างในวงเงินดังกล่าว ประกอบกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อทราบถึงการจัดซื้อจัดจ้างโครงการนั้นด้วย

๓.๕ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตอบข้อหารือประกอบเอกสารหลักฐาน และให้ความเห็นต่อที่ประชุม สรุปได้ดังนี้

๓.๕.๑ ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะนั้น จะอยู่ในอำนาจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ เป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบควบคู่ไปกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๓ จังหวัดนครปฐม จากการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ พบข้อสังเกตหลายประการคือมีการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมในราคาสูง การกำหนดราคากลางไม่ถูกต้อง และการติดตั้งไม่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการรวมไปถึงความชำรุดบกพร่องที่ไม่ได้มีการบำรุงรักษา เมื่อตรวจสอบเสร็จแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ ได้แจ้งผลการตรวจสอบกลับไปให้องค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะเพื่อรับไปดำเนินการภายหลังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้แจ้งผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและสำเนาถึงกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้กำกับดูแลใน ๓ ประเด็นหลัก คือ เรื่องราคาสูง เรื่องรูปแบบความเหมาะสมของพื้นที่ในการติดตั้ง และเรื่องการตรวจสอบบำรุงรักษา ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือแจ้งเวียนซักซ้อมความเข้าใจในการติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรม รวมถึงสำนักงบประมาณได้มีหนังสือให้ทบทวนการเสนอโครงการและให้ระงับการก่อสร้างเสาไฟฟ้าโซล่าเซลล์โดยให้ดำเนินการได้เฉพาะเส้นทางที่จำเป็นต้องการแสงสว่างและเป็นพื้นที่ที่ไม่มีระบบจำหน่ายไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อให้ประหยัดกว่าการติดตั้งเสาไฟฟ้าโซล่าเซลล์ที่ต้องมีค่าบำรุงรักษา ภายหลังจากมีการตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะแล้ว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ลงพื้นที่ตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ อีก

๓.๕.๒ ประเด็นมาตรการหรือการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ กรณีการกำหนดราคากลางเสาไฟฟ้าประติมากรรมตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น ตามมาตรา ๒๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินคงมิได้ตรวจสอบแต่ในส่วนของการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะเท่านั้น

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/โดยจะต้อง...

โดยจะต้องรวบรวมผลการตรวจสอบที่หลากหลายในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูลเสนอให้คณะกรรมการใช้ในการพิจารณาเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ต่อไป

๔. ข้อกฎหมาย

๔.๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๓๒ เมื่อความปรากฏต่อผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ว่าโดยทางใด ไม่ว่าจะมีผู้แจ้งหรือผู้ร้องเรียนหรือไม่ก็ตาม ว่าบุคคลใดได้รับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมีกรณีที่การปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐเป็นภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็นหรือเกินสมควรแก่เหตุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะต้องแสวงหาข้อเท็จจริงหรือดำเนินการอื่นใดด้วยความรอบคอบ เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมนั้น หรือปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ต่อไปเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขจัดความเหลื่อมล้ำ อำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างทัดเทียมกัน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยไม่จำเป็น

ก่อนการเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความสามารถ และอุปสรรคของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการตามแนวทางที่เสนอแนะประกอบด้วย

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินจะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นเพื่อรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๒๔ (๒) ก็ได้

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ขจัดหรือระงับความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมแก่บุคคลใด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นไปตามคำเสนอแนะนั้นภายในสามสิบวัน เว้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าการดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าวจะขัดต่อกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้แจ้งให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบก่อนพ้นกำหนดเวลาสามสิบวันดังกล่าว และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินหารือร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วต่อไป และให้นำความในมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๔.๒ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๔.๓ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

๔.๔ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

๔.๕ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๖ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/๕. ข้อพิจารณา...

๕. ข้อพิจารณา

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายข้างต้นแล้วแล้วมีความเห็นว่า กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่กำกับดูแลการใช้งบประมาณท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมให้เกิดประโยชน์ ทำให้เสียโอกาสในการใช้งบประมาณเพื่อการสาธารณประโยชน์อื่นที่จำเป็น นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบพบกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้งบประมาณดำเนินโครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมที่ไม่คุ้มค่าจึงมีหนังสือแจ้งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งการและกำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องดังกล่าว ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือเวียนกำหนดแนวทางและมาตรการในเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณในการติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และตรวจสอบได้ แต่ปัญหาดังกล่าวยังคงมีอยู่ โดยกรณีที่เกิดเป็นข้อวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนอย่างกว้างขวาง คือการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมรูปกินรีขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ในครั้งนั้นสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ลงตรวจสอบและแจ้งผลการตรวจสอบไปยังหน่วยงานกำกับดูแลทั้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกระทรวงมหาดไทย และพบว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ตรวจสอบการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมรูปกินรีขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะร่วมด้วย

ทั้งนี้ กฎหมายที่ใช้เป็นหลักปฏิบัติในการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยบทนิยามศัพท์คำว่า ราคากลาง ตามมาตรา ๔ (๒) ได้วางหลักให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้จัดทำข้อมูลราคากลางจากราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุซึ่งเป็นราคาในอดีต แต่การนำข้อมูลราคาดังกล่าวมาอ้างอิงไม่สะท้อนราคาในปัจจุบัน ดังนั้น กรมบัญชีกลางจึงมิได้จัดทำราคาอ้างอิงตามมาตรา ๔ (๒) การจัดซื้อเสาไฟประติมากรรมจึงต้องใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๔ (๔) คือ ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด ทั้งนี้ กรมบัญชีกลางจะเพิ่มประสิทธิภาพโดยอาศัยกลไกตามมาตรา ๖๓ ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วยการจัดหมวดหมู่ข้อมูลราคากลางของประเภทสินค้าและพัสดุที่หน่วยงานของรัฐต้องประกาศในระบบของกรมบัญชีกลาง เพื่อให้หน่วยงาน หน่วยตรวจสอบ หรือประชาชน สามารถค้นหาราคากลางได้สะดวกยิ่งขึ้น อีกทั้งยังจะนำเสนอมาตรการป้องปรามที่มีหลักเกณฑ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงวงเงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการทำให้สามารถพิจารณาความคุ้มค่าที่จะได้รับจากการจัดซื้อจัดจ้างในวงเงินดังกล่าว พร้อมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบถึงการจัดซื้อจัดจ้างโครงการนั้นโดยมาตรการป้องปรามอยู่ระหว่างการเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐพิจารณาต่อไป

ส่วนบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้วางหลักไว้ในมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/กฎ และระเบียบ...

กฎ และระเบียบข้อบังคับของทางราชการ และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริง หรือให้ชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ที่วางหลักให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้นให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย และมีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาลและตรวจสอบกิจการ รวมถึงเรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจได้ ประกอบกับมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ วางหลักให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ดังนั้น ในการกำกับดูแลควบคุมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมายเป็นหน้าที่ของจังหวัดและอำเภอ โดยการกำกับดูแลโครงการการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะเกิดขึ้นภายหลังผู้บริหารท้องถิ่นและสภาตำบลเห็นชอบกับแผนโครงการแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจะเสนอแผนต่ออำเภอ หรือต่อจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

เมื่อหน่วยที่กำกับดูแลเห็นชอบแผนตามโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ในการใช้จ่ายงบประมาณนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน่วยตรวจสอบภายในของตนเอง โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นหน่วยตรวจสอบภายนอก ที่ตรวจสอบการใช้งบประมาณว่าเป็นไปตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ส่วนประเด็นการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังคงลงพื้นที่ตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยจะรวบรวมข้อมูลปัญหาที่พบเสนอต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณา เพื่อดำเนินการให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ตามมาตรา ๒๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อไป

อย่างไรก็ดี มาตรการหรือแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเคยมีหนังสือเวียนกำชับจังหวัดทุกจังหวัดที่มีโครงการจะติดตั้งเสาไฟฟ้าประติมากรรมให้มุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน มาตรฐานการติดตั้งรวมถึงมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว และกระทรวงมหาดไทยยังได้หารือร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถึงประเด็นปัญหาการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมให้มีประสิทธิภาพโดยแยกเป็น ๒ เรื่อง คือ เรื่องเสาไฟฟ้า กับเรื่องประติมากรรม โดยเรื่องเสาไฟฟ้า เป็นเรื่องมีมาตรฐานกำหนดราคากลางได้แน่นอน ส่วนเรื่องประติมากรรมควรกำหนดเรื่องราคาวัสดุที่ใช้และเรื่องพื้นที่การติดตั้งว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดแนวทางในการจัดซื้อจัดจ้างไว้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติแล้ว แต่กรมบัญชีกลางจะใช้กลไกตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วยการจัดหมวดหมู่ ประเภท ของสินค้า และพัสดุ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นหาและเปรียบเทียบราคากลางให้แก่หน่วยงาน หน่วยตรวจสอบ หรือประชาชน และจะเสนอมาตรการป้องปรามให้ประชาชนรับทราบวงเงินงบประมาณที่ใช้ในโครงการเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการใช้งบประมาณและ

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/ประชาชนยัง...

ประชาชนยังสามารถพิจารณาความคุ้มค่าที่จะได้รับจากการจัดซื้อจัดจ้างในวงเงินดังกล่าวอีกด้วย ในขั้นตอนการกำกับดูแลพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้อำนาจจังหวัดและอำเภอสามารถตรวจสอบแผนโครงการที่ท้องถิ่นเสนอมาได้ แต่ในเชิงปฏิบัติการตรวจสอบแผนโครงการที่เสนอขึ้นมาอาจไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะปัญหาโครงการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรม ดังนั้น หากมีการรวบรวมข้อมูลโดยอำเภอในฐานะผู้กำกับสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวบรวมข้อมูลเรื่องการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมและรายงานขึ้นไปตามลำดับชั้นถึงจังหวัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายก็จะเกิดประโยชน์ต่อการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจของรัฐรวมถึงหน่วยกำกับดูแลควรลงพื้นที่ตรวจสอบโครงการตามแผนร่วมด้วย ส่วนการตรวจสอบประเด็นปัญหาการใช้งบประมาณการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังคงต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินใช้ในการพิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ และในส่วนของมาตรการเชิงปฏิบัติตามความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คือ พิจารณาแยกเป็น ๒ ส่วน เรื่องเสาไฟฟ้ากับเรื่องประติมากรรม โดยเรื่องประติมากรรมควรกำหนดพื้นที่ก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมเป็นสำคัญ ในประเด็นนี้มีความเห็นว่ากรณีเสาไฟฟ้าประติมากรรมรูปกินรีขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะนั้น จะประกอบไปด้วยส่วนของเทคโนโลยี (แผงโซล่าเซลล์) และส่วนของประติมากรรม (รูปปั้นกินรี) ผสมกัน ซึ่งการใช้เทคโนโลยี (แผงโซล่าเซลล์) มาประกอบ นั้น จะเป็นการบดบังความงดงามของการเป็นประติมากรรม ดังนั้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์ให้มีความเป็นประติมากรรมก็ควรแยกส่วนและจัดหาพื้นที่ตามความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้น ๆ ถ้าทำเช่นนั้นได้ จะเกิดความคุ้มค่าต่อภารกิจของรัฐและป้องกันปัญหาการทุจริตในการใช้งบประมาณ รวมถึงเป็นการเชิดชูศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์อย่างมีคุณค่าและภาคภูมิใจ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๑ ให้กรมบัญชีกลางเร่งรัดเสนอมาตรการป้องปรามในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในภาครัฐต่อคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ และปรับปรุงการจัดหมวดหมู่ ประเภทของสินค้า และพัสดุ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการค้นหาและเปรียบเทียบราคากลางให้แก่หน่วยงานหน่วยตรวจสอบ หรือประชาชน

๕.๒ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งจังหวัดให้กำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมพร้อมอุปกรณ์ระบบไฟฟ้าต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพประสิทธิผล และตรวจสอบได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรแยกการติดตั้งเสาไฟฟ้ากับรูปทรงประติมากรรมออกจากกัน โดยการติดตั้งเสาไฟฟ้าต้องมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นหลัก ส่วนการสนับสนุนเอกลักษณ์ของท้องถิ่นด้วยรูปทรงประติมากรรม

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ

/เพื่อเพิ่ม...

เพื่อเพิ่มความสวยงามของพื้นที่และสนับสนุนการท่องเที่ยวควรก่อสร้างในพื้นที่ชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวสำคัญตามความเหมาะสมในบางจุดเท่านั้น

๕.๓ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเร่งรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ และนำเสนอข้อมูลรวมถึงแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณในการจัดซื้อเสาไฟฟ้าประติมากรรมต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

๕.๔ ให้กระทรวงมหาดไทยแจ้งจังหวัดและอำเภอทุกแห่งในฐานะผู้กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

๕.๔.๑ รวบรวมรายละเอียดข้อมูล งบประมาณ และสถานที่ตั้ง ของโครงการก่อสร้างเสาไฟฟ้าประติมากรรม โดยขอให้มีการรายงานตามลำดับชั้นตั้งแต่จังหวัด ไปกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จนถึงกระทรวงมหาดไทยเพื่อทราบ โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นใช้เป็นฐานข้อมูลและแนวทางกำหนดนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผล

๕.๔.๒ ลงพื้นที่ตรวจสอบความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้างเสาไฟฟ้าประติมากรรมรวมถึงโครงการก่อสร้างอื่น ๆ ภายหลังที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอแผนเพื่อพิจารณาด้วย

๖. คำวินิจฉัยและข้อเสนอแนะ

อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ดำเนินการตามข้อ ๕.๑ – ๕.๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน และแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบในโอกาสแรกด้วย

ทั้งนี้ ให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยให้กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมบัญชีกลาง และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(รองศาสตราจารย์อิสสรีย์ หรรษาจรูญโรจน์)
ผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำเนาถูกต้อง

(นายติรัตน์ชา ส่งวัฒนา)
เจ้าหน้าที่สอบสวนชำนาญการ